

Spis treści

Wstęp	9
Rozdział 1. Pojęcie i istota mobbingu w stosunkach pracy	15
1. Uwagi wprowadzające	15
2. Zakres pojęcia „mobbing” w psychologii	17
3. Rozumienie pojęcia mobbingu w naukach społecznych i ekonomicznych	20
4. Przyczyny mobbingu	22
5. Rodzaje mobbingu	24
6. Przebieg procesu mobbingu	27
7. Społeczne, ekonomiczne i zdrowotne skutki mobbingu	29
Rozdział 2. Podstawy prawne ochrony przed mobbingiem w stosunkach pracy	38
1. Prawo do ochrony pracowników przed mobbingiem w aktach prawa międzynarodowego	38
1.1. Powszechna deklaracja praw człowieka	38
1.2. Pakty praw człowieka	39
1.3. Dokumenty Międzynarodowej Organizacji Pracy	40
1.4. Europejska konwencja praw człowieka	42
1.5. Europejskie karty społeczne	45
2. Prawo Unii Europejskiej a ochrona przed mobbingiem w stosunkach pracy	52
2.1. Uwagi wprowadzające	52
2.2. Karta praw podstawowych Unii Europejskiej	55
2.3. Ochrona przed mobbingiem w stosunkach pracy w dyrektywach, zaleceniach i innych dokumentach Unii Europejskiej	58
3. Ochrona pracowników przed mobbingiem w Konstytucji RP	69
3.1. Uwagi wprowadzające	69
3.2. Konstytucyjne zasady ochrony dóbr osobistych pracownika w aspekcie mobbingu	73
3.3. Ochrona życia i zdrowia, godności i wolności w Konstytucji RP ..	75

Rozdział 3. Prawna regulacja mobbingu w wybranych krajach.	81
1. Szwecja	81
2. Francja	84
3. Belgia.	88
4. Wielka Brytania	93
5. Hiszpania	96
6. Włochy.	97
7. Niemcy.	101
8. Stany Zjednoczone Ameryki	105
9. Kanada	108
 Rozdział 4. Pojęcie mobbingu w świetle art. 94³ kodeksu pracy	 111
1. Znaczenie przepisów prawa pracy w zakresie ochrony prawnej przed mobbingiem	111
2. Definicja legalna mobbingu w świetle kodeksu pracy oraz jej elementy składowe.	115
2.1. Uwagi wprowadzające	115
2.2. Zakres podmiotowy oraz cechy zachowania mobbera.	116
2.3. Cel i skutki mobbingu.	122
2.4. Bezprawność zachowania mobbera	126
2.5. Zaniżona ocena przydatności zawodowej	134
2.6. Długotrwałość i uporczywość zachowania mobbera	136
3. Mobbing a molestowanie pracownika.	142
 Rozdział 5. Odpowiedzialność pracodawcy z tytułu mobbingu.	 149
1. Obowiązek przeciwdziałania mobbingowi ciążyący na pracodawcy	149
1.1. Uwagi wprowadzające	149
1.2. Treść i granice obowiązku	153
2. Podstawy odpowiedzialności pracodawcy.	157
3. Zadośćuczynienie pieniężne z tytułu rozstroju zdrowia z powodu mobbingu z art. 94 ³ § 3 k.p.	171
3.1. Podstawy nabycia prawa do zadośćuczynienia z tytułu rozstroju zdrowia	171
3.2. Wysokość zadośćuczynienia.	179
4. Prawo do rozwiązania przez pracownika stosunku pracy wskutek mobbingu na podstawie art. 94 ³ § 4 i 5 k.p.	182
4.1. Oświadczenie woli pracownika rozwiązujące stosunek pracy.	182
4.2. Odszkodowanie z art. 94 ³ § 4 k.p.	187
5. Uprawnienie mobbingowanego pracownika do niezwłocznego rozwiązania stosunku pracy na podstawie art. 55 ¹ § 1 k.p.	192
6. Znaczenie odszkodowania z art. 18 ^{3d} k.p. jako środka prawnego chroniącego przed mobbingiem.	198

7. Odpowiedzialność pracodawcy z tytułu wypadków przy pracy i chorób parazytarycznych spowodowanych mobbingiem	201
7.1. Choroby parazytaryczne	201
7.2. Wypadki przy pracy a mobbing w stosunkach pracy	206
Rozdział 6. Mobbing a dobra osobiste pracowników	209
1. Dobra osobiste pracownika	209
2. Zasada poszanowania dóbr osobistych pracownika a ochrona przed mobbingiem	218
3. Dobra osobiste szczególnie narażone na naruszenie wskutek mobbingu	221
3.1. Mobbing jako szczególny przykład narażania życia i zdrowia pracownika	221
3.2. Ochrona godności osobistej w stosunkach pracy a mobbing	233
3.3. Ochrona wolności w stosunkach pracy w aspekcie stosowania mobbingu	239
4. Przykłady naruszenia dóbr osobistych pracownika z powodu mobbingu.	242
Rozdział 7. Gwarancje prawne ochrony przed mobbingiem w prawie cywilnym oraz prawie karnym.	252
1. Środki ochrony przed mobbingiem w prawie cywilnym.	252
1.1. Roszczenia niemajątkowe.	252
1.1.1. Uwagi ogólne	252
1.1.2. Roszczenie o zaniechanie działań zagrażających dobrom osobistym lub je naruszających oraz roszczenie o dopełnienie czynności potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia	253
1.1.3. Roszczenie o ustalenie	256
1.1.4. Zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę	257
1.2. Sankcje majątkowe.	270
2. Karnoprawne środki ochrony przed mobbingiem	273
2.1. Prawa pracownika jako przedmiot ochrony karnoprawnej	273
2.2. Zniesławienie lub zniewaga pracownika	279
2.3. Naruszenie nietykalności osobistej pracownika	281
2.4. Prawnokarne dochodzenie roszczeń z tytułu naruszenia dóbr osobistych w postępowaniu karnym	287
Rozdział 8. Zagadnienia procesowe ochrony przed mobbingiem w stosunkach pracy	292
1. Tryb dochodzenia roszczeń przewidzianych w prawie pracy	292
2. Postępowanie dowodowe w sprawach o mobbing	298

3. Dochodzenie roszczeń przez ofiary mobbingu w procesie cywilnym	306
--	-----

Rozdział 9. Przeciwdziałanie mobbingowi w stosunkach pracy za pomocą środków pozaprawnych	309
--	------------

1. Polityka antymobbingowa i profilaktyka	309
---	-----

2. Zakładowe procedury przeciwdziałania mobbingowi w stosunkach pracy	315
--	-----

Zakończenie	323
------------------------------	------------

Bibliografia	336
-------------------------------	------------